

Domstolene vilde blive anset for at være gyldig, idet man da vilde betragte Sagen saaledes, at Grunden til at L. 3—19—7 var bleven indført i Fæstebrevet kun var at søge deri, at den stod i Christians 5tes Lov, og at det slet ikke var Parternes Villie, at Fæsterne skulde følge disse Forskrifter, naar de engang af Lovgivningen vare ophævede, ligesom jeg ogsaa meget maa betvivle, at man kan paalægge Fæsteren at plante Bill og gode Aabid og andet Saadant, efter at disse Bestemmelser ere ophævede af Lovgivningen, naar det ikke ganske specielt er optaget i Fæstebrevet, saa at man kan see, at det er Parternes Villie, at det alligevel skal efterkommes. Skulde der blive nedsat et saadant Udvalg, som det Grundlovens § 57 omhandler, saa vilde jeg ansee det for særdeles heldigt, om der kunde fremkomme et Forslag, i hvis Følge det omtrent vilde komme til at hedde, at L. 3—19—7 er ophævet, saa at ingen Bestemmelse af den Art hører hjemme i Fæstebrevet.

Blechingberg: Jeg skal med saa Ord slutte mig til Landstingets tidligere Lovforslag, da der ikke efter min Formening foreligger tilstrækkelige Grunde til at fravige det. Jeg skjønner ikke, at der er afvundet Sagen nogen ny Side. Jeg mener, at Forslaget foreligger saaledes som det forelaaet Thinget sidst, og jeg kan da heller ikke skjønne rettere, end at det Resultat, som Sagen fik forrige Gang, er ogsaa det, hvorfor man maa bestemme sig denne Gang, og jeg maa saameget mere være af denne Mening, som der ikke blot er Spørgsmaal om Forandringer i denne Lov, men om gennem Lovgivningen at have contractmæssige Bestemmelser, hvortil jeg aldeles ikke troer, at der foreligger nogen Grund; og jeg troer fremdeles, at naar man betragter Forslaget, som det foreligger, saa vil man komme i en besynderlig Modsigelse med Hensyn til disse Contracter. Følgen vil være — det er idetmindste for mig aldeles klart —, at Loven kommer til at have de tidligere indgaaede Contracter, men at derimod Contractsfriheden for Fremtiden faaer samme Raaderum, som hidtil. Jeg slutter dette med Bestemthed deraf, at istedetfor at det Forslag, hvorom her er Tale, da det forelaaet for nærværende Thing ved Sagens

tidligere Behandling, var affattet saaledes, at det hedte: Den Forpligtelse til ikke at tage Jnderster tilhuse, der ifølge L. 3—19—7 eller paa Grund af specielle Contractsbestemmelser paa hvide Fæstere eller Leiere paa Landet, skal for Fremtiden være ophævet, ligesom Alt, hvad der i den Henseende er passeret var affattet i Overensstemmelse dermed, saa foreligger nu Lovudkastet fra Folkethinget saaledes, at det deri hedder: „Den Forpligtelse til ikke at tage Jnderster tilhuse, der ifølge L. 3—19—7 eller paa Grund af specielle Contractsbestemmelser paa hvide Fæsteren paa Landet, er ophævet.“ Skal denne Afvigelse have Noget at betyde, saa maa det ligge deri, hvad ogsaa som sagt følger af Forhandlingerne i det andet Thing, at man netop har været af denne Mening, at i samme Dieblit da man slog en Streg over de tidligere Contracter i Henseende til dette Punkt, saa antog man, at Contractsfriheden maatte staae aaben med Hensyn til de fremtidige Contracter, og man motiverede det navnlig med Hensynet til, at man i disse Contracter kunde optage saadanne Bestemmelser for Forholdet mellem Godsseieren og Fæsterne, der medførte en Lyang, en Nødvendighed, der blev virksom paa en saadan Maade, at man ikke gennem Loven skulde forsøge paa at have en saadan Bestemmelse. Men nu er jeg rigtignok af den Mening, at man maa være meget vaersommere ved at røre ved de tidligere Contracter i den Henseende, end ved gennem Lovgivningen at give Bestemmelser for tilkommende Contracter. Saaledes som altsaa Lovforslaget foreligger, vil det, idetmindste saaledes som jeg forstaaer det, lede til aabenbare Inconsequenser i Bedømmelsen af de forskellige Klasser af Contracter og føre til Resultater, som jeg paa ingen Maade efter min Overbeviisning kan ansee for rigtige. Jeg skal ikke gaae videre ind paa de Undersøgelser, der ere anstillede i den ene eller den anden Retning, men slutte mig til de Grunde, der ere anførte for den fornyede Indstilling fra Udvalgets Side, der stemmer overeens med Landstingets tidligere Beslutning.

Skoledorstander Sørensen: Der er bleven ytret den Formening, at Forslagets Antagelse vil stride imod de saakaldte „vel erhver-